

- 1. Leven onder de grond**
- 2. Misbruik van kinderen**
- 3. Gebed voor iedereen**
- 4. De ruimhartige gelovige**

1. Leven onder de grond

Sommige gebeurtenissen zijn lang in het nieuws. Dat komt doordat de afloop onzeker is. De spanning die dat met zich meebrengt, trekt mensen aan. Toen het vorig jaar vele weken onzeker was of de Chileense mijnwerkers die opgesloten zaten in een ruimte diep onder de grond gered konden worden, werd daar regelmatig aandacht aan besteed in de media. Er was onzekerheid over de afloop, er waren ontwikkelingen in de loop van de tijd, mensen wilden weten hoe de mijnwerkers het uithielden, etc. Niet veel later vonden andere mijnwerkers de dood in een mijn in Nieuw Zeeland. Toen al vrij snel duidelijk was dat ze niet gered konden worden, verdwenen ze uit het nieuws. Dood is dood, waarom zou je daar meer over willen weten? Stel dat een predikant het voorbeeld van de mijnwerkers zou gebruiken in een preek-misschien is dat wel gebeurd, ik weet het niet- en dat hij zou zeggen tegen zijn gemeente: “jullie zitten onder de grond, in het donker; besef dat redding mogelijk is en dat anderen in spanning toekijken of het zal gebeuren; maar je moet wel meewerken, antwoord daarom als er geklopt wordt!” Ik kan mij voorstellen dat men dat smakeloos en ongepast zou vinden. Maar zou het ongepast zijn naar de mijnwerkers of naar de mensen die luisteren? Wie heeft het gevoel dat hij opgesloten zit onder de grond? En wie kijken in spanning toe of we wel gered worden? Het lijkt er meer op dat we al gered zijn of nooit in gevaar verkeerden. Er is ook nog de mogelijkheid dat we dood zijn, maar daar heeft niemand belangstelling voor. Het was opmerkelijk dat de bevrijde mijnwerkers God dankten voor hun redding. Ik vond dat haast een symbool voor het christelijk geloof. Omstanders juichen om mensen die gered worden: engelen en heiligen. Nee, erg modern klinkt dat niet. Chili is dan ook minder modern dan Nederland.

2. Misbruik van kinderen

Seksueel misbruik van kinderen is een onderwerp dat al heel lang in het nieuws is. Eerst het lang verborgen gehouden misbruik in de rooms-katholieke kerk, daarna het misbruik in een kinderdagverblijf. En dan de gezinnen waar kinderen niet veilig zijn. Kerk, gezin en kinderdagverblijf, dat zijn toch de plaatsen waarvan je zou mogen verwachten dat kinderen er niets te vrezen hebben. De kerk heeft hoge ethische maatstaven, ouders houden van hun kinderen en in een kinderdagverblijf werken mensen die het beste met hen voor hebben. Dat te denken, blijkt naïef te zijn geweest. Waar men het kwaad niet verwacht, verschuilt het zich. De rooms-katholieke kerk keurt seksueel misbruik niet goed maar ze probeerde er intern iets aan te doen, de buitenwacht mocht er niets van weten. Het beeld van de heilige kerk en haar vrome dienaren verdraagt het niet. Dat leidde tot halve maatregelen en voortgaand misbruik. Zelfs populaire en zeer geachte bisschoppen hielpen mee alles verborgen te houden. Protestanten zijn niet zonder zonde maar ze houden er meer rekening mee. Ik ben de laatste weken de betekenis van de ouderling die vroeger soms achterin het catechisatielokaal zat, beter gaan begrijpen. Mensen moeten elkaar in de gaten houden, dan lijkt het er nog het meest op dat ze niet zo slecht zijn. Het kwaad uitbannen door krachtige maatregelen zal niet lukken. We kunnen het wel opjagen, in beweging houden. In stil water is het bederf het grootst.

3. Gebed voor iedereen

Aan het eind van het kalenderjaar krijgen donateurs van christelijke goede doelen vaak brieven waarin dank wordt uitgesproken voor de giften en gebeden. Ik moet bekennen dat er

van die gebeden vaak niets komt. Is dat een tekortkoming? De brieven roepen die gedachte wel bij mij op en daarom heb ik er een hekel aan. Er zijn enkele doelen waar ik me bij betrokken voel, van veel anderen sta ik vrij ver af. Ik geloof wel dat ze goede dingen doen maar ik verdiep me niet in het werk. Alleen het zien van alle relatiebladen die tegenwoordig verstuurd worden, maakt me al moe. De fondsenwerver huldigt het standpunt dat uit een leeg uier na enige tijd weer melk komt.

Er is veel ellende in de wereld en gelukkig zetten velen zich in om hun medemens te helpen. Maar het gebed begint toch dichtbij en strekt zich niet uit tot een grote veelheid van mensen en situaties. In de kerk bidden we voor de nood van de wereld in vrij algemene woorden. Er is geen register beschikbaar van alle mogelijke gebedspunten. Gebed komt volgens mij voort uit betrokkenheid en die is altijd beperkt. Geld geven aan goede doelen is te vergelijken met het geven van een bedrag aan een bedelaar, een verslaafde of een dakloze. Je gaat niet met die mensen in gebed en je staat ook niet lang stil bij hun ellende. Ze spreken niet altijd de waarheid over zichzelf maar waarom zou je je daarin verdiepen? Ik houd van goede doelen, het is geweldig dat mensen zich ervoor inzetten maar ze moeten zuiniger zijn op gebeden.

4. De ruimhartige gelovige

De synode van de PKN heeft over God gesproken, de Nationale Synode heeft ook over God gesproken. Er zat niet veel meer dan een maand tussen maar de inzet was heel verschillend. . De synode van de PKN werd in november voor de vraag gesteld of wij nog wel over God kunnen spreken. Waar halen we het vandaan en hoe kunnen we er anderen mee bereiken? In de Nationale Synode was er de herkenning over en weer van mensen die niet gewend zijn met elkaar over God te spreken. Daar bleek men heel goed met elkaar over God te kunnen spreken, over de grenzen van kerken en tradities heen. Men toebde niet over de vraag of het kan, men deed het. Mij heeft het altijd getroffen dat in de geschiedenis van het christelijk denken zogenoemde godsbewijzen te vinden zijn. Volgens één daarvan treft de mens die bij zichzelf te rade gaat, in zichzelf de idee van God aan. Deze gedachte zou, aldus de redenering, nooit in ons hoofd zijn opgekomen, als God die niet zelf in ons gelegd zou hebben. Met andere woorden: wij kunnen aan God denken doordat hij ervoor gezorgd heeft dat wij hem kunnen kennen. Als wij niet over het vermogen beschikken om God te kennen, dan hebben we ook niets aan de Bijbel. Dat zou dan een vreemd boek blijven.

Deze gedachte maakt het christelijk geloof in principe heel ruimhartig. Als God het ons mogelijk heeft gemaakt hem te kennen, dan geldt dat voor iedereen. Bij iedereen is een antenne voor God te vinden. Dat klinkt aanmatigend tegenover iemand die zegt niet gelovig te zijn. Je beweert dan dat de ander niet zoveel te kiezen heeft, hij kan zich afzetten tegen God maar geloof is geen vrije keuze. Elk mens is op de weg van het geloof in God gezet. Maar je zou ook kunnen zeggen dat er geen kloof is tussen christenen en anderen, hoe verschillend de culturele achtergronden ook zijn. Omdat God het eerste woord heeft, is er weinig reden om mij tegen anderen af te zetten omdat ik het beter weet en doe. We zijn allemaal als mensen van God geschapen. Het laatste overheerste bij de Nationale Synode. In de synode van de PKN was het gebrek aan ervaring van God onderwerp van gesprek (zie de nota Spreken over God). Een heel begrijpelijke zorg over de kloof tussen geloof en cultuur maar geen ruimhartigheid. De ander is ver weg en we moeten onszelf stevig toespreken om de twijfel te overwinnen. Dat roept de vraag op of er dan voor de ander wel ruimte is. Christenen dreigen zich terug te trekken op hun eilandjes van Godserving.

Dr. Peter Blokhuis is directeur van de hbo-opleiding journalistiek van de Christelijke Hogeschool Ede; zijn adres is: Oranjelaan 6, 6717 JH Ede.